

ГОРОДЕЦЬ прихильно зустрів свого сина, який, як оте ластів'я, виріс і випурхнув із родинного гнізда. На зустріч із Віктором (точніше — з Віктором Степановичем, знаним і визнаним журналістом і краєзнавцем) прибули сільська юнь і місцеве керівництво, родичі і друзі, вчителі й однокласники. Здавалося, аж помолодшав Микола Антонович Чепурний. І хіба ж його, директора школи, не зрозумієш? Це ж треба! Здається, ще вчора тривало оте одвічне "аз-буки", а нині — відомий майстер слова завітав у школу в особі колишнього учня, й обласна письменницько-журналістська рать супроводжує його, й об'єктиви телекамер беруть під "приціл" простору, багату юними обдаруваннями, все ж — сільську школу з усіма її родинними місточками!

Мабуть, і в самого винуватця торжества замлоіло в грудях, коли схилився над хлібом-сіллю перед порогом

"Ця красива земля... світиться осіннім золотом лісів, серпневими житніми акварелями, голубими розливами льонів..."

Ця красива земля... одвіку підносила над небокраєм колосом і соснами, непоказними зрубамі приземкуватих поліських хат, які вслухалися в буденні клопоти і святешні неквапливі пісні дереводілів та у вечірне шемрання очеретів..."

Прочитовані слова — з-під його пера. Напрочуд вправне і розважливе, воно змережило не одну сторінку у газетах "Ленінська зоря", "Зміна", "Червоному прапор", "Молодь України". Отож кожний, хто духовним зором прощукував вслід за ним, досі пам'ятає живі, примітні публікації, уявляючи підписом "Віктор Мазаног".

Доля любить енергійних і наполегливих. Наш талановитий земляк довів це власним успіхом. А що слова любові до Полісся, до коштосної його перлини — Городця, зринають у серці, то чи міг він, визнаний публіцист, поминути рідне село у хвилину нежданної радості?

вразила: "Що за мотор у ньому, — подумалося, — раз дозволяє стільки встигати?" Такі, як Віктор, вічно у пошуку. А хіба диво? Прочитавши "Спалах ядра", я, не знаючи Володимира Коровкіна, полюбив цю людину, повірив, що і в нього є любов до людей...

Багато похвальних слів чулося того дня. Публіцистичний збукот В. Мазаного оцінили поет і краєзнавець Іван Пацук, літератор і журналіст Іван Кидрук, начальник управління інформації ПРАЕС Олексій Кислий, педагоги Микола Чепурний і Василіна Салівоник. І думки їхні

Говорилося: своїм добробком В. Мазаног заслужив членства у письменницькій спілці. Земляки нарекли його почесним жителем Городця. Сам же він, озираючи пройдений шлях, відмітив: — Я не класик. Я простий робітник пера, який хоче словна виконати свою місію. Такі, як я, росли не на широку ногу. Жили ми бідно. Але в нас було те, що не вмирає: жага знань, прагнення зайняти гідне місце в житті...

Подарувавши рідній школі свої книги (за визначенням Івана Пашука, це справжня енциклопедія

го твору. Він побував лише в окремих людей. Але з того, що зачитувалося, прозирала його значимість для нас, поліщуків. Побачене за океаном накладається у цій книзі на наші тутешні реалії. Минуле перегукується з сучасністю. Тож була мить і своєрідної напівдискусії, коли земляки, вдумливі і не без почуття гідності, полемізували з автором в оцінках сільської історії. На цьому фоні, видно, й зародилося оте зрозуміле всім побажання: глибше поринути й у долю свого села і його жителів — людських мурашок, які так важко все життя трудилися, виживаючи поміж світових тривог.

Звісно ж, Іван Антонович знав, що пропонував. І хоча написання сільського життєпису — річ досить непроста, все ж, дуже хочеться, щоб такий твір з'явився, ставши тим людським документом, світ у якому розглядати-

"Тут у борг дали мені Слово..."

У ГОРОДЦІ ПРОЙШЛА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ КНИГ ВІКТОРА МАЗАНОГО

рідної Альма-матер. Мабуть, пам'ять серця на весь голос озивається в таку мить. Мені ж, ще в учнівську пору вхожому у гостинний Вікторів дім, защемило від того, що лиш пречистий материнський рушник в уквітчаному шкільному залі промінився невіддільною материнською любов'ю. Не дожила Марія Тимофіївна до цієї радості. А хіба ж не правда — слово, мовлене Любов'ю Кухочкою, ведучою свята: "Талант не створить нічого справжнього, якщо він не осяячений любов'ю матері..."

— Ще з рана полонила його творчість, — згадалося

Вікторів сестрі Любі. — Перші свої вірші він присвячував мамі. Мама пишалася. Раділа і я. А далі... Десь у 69-му з'явився в районці його етюд "Літо в зеніті". Велика радість пісню прорвалася з хлоп'ячих грудей. А я навіть сусідам показувала ту публікацію. Всі ми вірили у Віктора, і він виправдав довір'я...

Багато що навіювала пам'ять! Авторів ж цих рядків захотілося доповнити розповідь кількома штрихами. Вже у ранньому віці (можливо, в силу його напівсирітства) Віктор виявив завидну цілісність характеру. Він зумів виглядїти

визбирувались в один стилій промовистий висновок: "Віктор рано розпізнав свій талант. І він вистраждав його..."

— Школа, поліський край зробили Віктора літератором, — тонко підмітив Іван Кидрук. — Багато талантів народилося в тутешніх селах, і джерело це — давне, глибинне. Якби Віктор продовжував, був би на рівні високої поезії. Але він строго судив сам себе і знайшов себе в публіцистиці. Те, що він створив, житиме довго, бо воно і важливе, й читабельне. На його прикладі раджу нинішнім школярам: вірте у свої сили, бо талант лише на п'ять відсотків залежить від обставин, усе інше — від самої людини...

Рівненської АЕС), автор зронив чудові слова: "Ця школа дала мені у борг Слово — сьогодні я частково його повертаю..."

Було висловлено велике побажання своєму талановитому землякові: створити книгу про рідне село, осяячене іменами Юзефа Крашевського, Галини Гордасевич, Авеніра Коломийця. Ініціатором такого "почину" виступив Іван Антонович Кот — людина для Віктора не чужа. У прекрасну пору шкільної юності він навчав нас історії. Й четверта книга колишнього вихованця — "З Капітолійського пагорба" — торкнула у ньому якогось душевного живчика. Треба сказати, що маємо лише "сигнальний" примірник цьо-

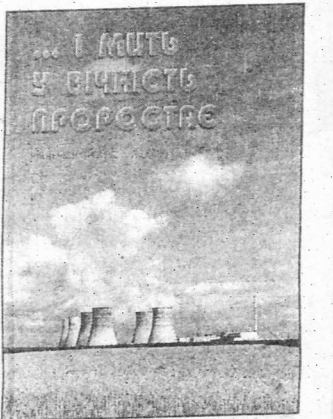
меться з висоти Батьківських Порогів.

Олексій ГОРОДНИЙ.

На знімках: миттєвості свята; одна із книг В. Мазаного.

Фото

Сергія Дуляницького.

свою мету і несхибно поривався до неї. А що доля не обділила таланом, то цей дар не міг не проявитися, будучи під опікою доброзичливих шкільних наставників — Насті Іванівни Чернявської, Надії Миколаївни Місечко, Василюни Микитівни Салівоник. (До речі, багато вчителів прийшли на зустріч з колишнім своїм учнем, і шлях, пройдений ним від етюда "Літо в зеніті" до чотирьох книг добротної публіцистики "... І мить у вічність проростає", "Спалах ядра", "Рівненська АЕС: доля", "З Капітолійського пагорба" — то і заслуга, й заслужена ними гордість.

— У мене сльози на очах, і я уявляю, як Віктор переживає в ці хвилини, — мовив голова обласної письменницької організації Степан Бабій. — Уже перша наша зустріч неабияк мене

Обрії, до яких манить Заболоття

Досвід

Що можна сказати про Заболоття? Йому трішечки "повезло": тут усе побудовано за "казенний" рахунок, оскільки атомна "проковтнула" дві третини його колишніх земель і село Полонне, взявши дане поселення в обійми промислової зони.

Якщо ж дивитися очима хлібороба-селянина, то теж треба подякувати долі за одне-єдине призначення головою тодішнього колгоспу "30 років Жовтня" молодого агронома Петра Мартинюка (у директивних планах 1979 року дане сільгосп підприємство вже значилося, як майбутня аграрна база Рівненської АЕС).

УТОЙ критичний час селяни сім'ями кидали колгосп і записувались у робітники: на атомній багато платили. Навіть доярки побігли у штукатуру-маляри й оздоблювальниці-плиточниці. От тоді й задумався молодий голова, як втримати господарство і ще на вищий щабель підняти тваринницьку галузь.

Сьогодні, на семінарі головних зоотехніків, лаборантів по відтворенню стада і ветеринарних лікарів згадалося минуле. Та йшлося і про "вічне": як найефективніше утримувати худобу, скоротити затрати і мати прибуток. Гості побачили, як утримується ВРХ у літніх таборах, зокрема й гордість СВК "Заболоття" — м'ясну волинську породу, а головний ветлікар району Анатолій Семенюк вів мову про нинішню епізоотичну ситуацію. Голова СВК разом із головним зоотехніком Валерієм Сергіичуком повезли учасників семінару по випасах: там дійсно розкошують тварини, — зелений курорт для корів та м'ясного стада!

Коли ми під'їхали до темно-червоного безрогого поголів'я, де разом випасається худоба різного віку (від перших днів народження до двох років), Петро Степанович сказав:

— Вважайте, що агітую вас за ведення м'ясної породи. Нашої, поліської. Десять років тому, коли "завдяки" ПАЕС у нас виникла

проблема з доярками, ми запровадили її — і тим вирішили й кадрове питання. Корова м'ясного напрямку, народивши теля, годусь його протягом 6 місяців, і разом із корівкою воно у нас пасеться в стаді. Доярок вже не треба. Та м'ясні швидше й ростуть.

Якщо порівняти худобу чорно-рябої і червоної породи, то по зовнішніх ознаках м'ясне по всьому переважає свого чорно-рябого однолітка. Недавно забили бика, що нагуляв під 600 кг ваги. Вихід м'яса — 62 %, а це теж про щось говорить. Зрештою, м'ясна порода більше оплачується, тож економічно і вигідно її утримувати, особливо коли життя заставляє "дивитися в гроші"...

Далі голова і зоотехнік показали, як працює електропастух на сонячних батареях. Придбали його за 500 гривень. І все тому, що не тільки рахують копійку, але й дбають про людей. На запитання: "Навіщо вам електропастух, коли є живий із собакою?" — Петро Мартинюк відповів: "Йому ж, пастуху, легше". І додав, що дотримуються при цьому "кліткового" випасу, властивого культурним пасовищам. Худоба випасається два-три дні на одній ділянці, потім — на другій. За півмісяця трава на першій ділянці підросла, і тварини знову споживають якісний корм. (До речі, ця худоба в кормах неперібирлива).

Головний зоотехнік району Ганна Мікуліч наголосила, що ферма в Заболотті — племінна. Тут проводиться дослідницька селекційна робота. І її схвалили науковці.

Далі учасники семінару оглянули польовий стан літнього табору, зокрема, піднавіси, де відпочиває ВРХ, де доїться молочне стадо. Молоко — живі гроші. І це враховано у "Заболотті", — тут діє молочний цех. Головне ж — чітко пра-

цює економічна служба.

Господарство орендує 320 земельних паїв. Своєю часу до малоземельних заболоттівців приєднався "Заготскот" зі своїми землями. Але й пайовикам цьогоріч "нарізалось" стільки землі, хто скільки схотів узяти. Одна людина взяла гектар, 10 — по 80 соток, інші — від 15 до 50. СВК своїм коштом виготовляє державні акти на землю. За оренду майна треба сплатити 40 тисяч гривень

і по 165 грн.88 коп. за кожний земельний пай. Це — багато. Навіть для такого благополучного сільгоспкооперативу як "Заболоття". Коли ж додати й 140 тисяч заробітної плати, то треба заробити й виробити продукції на 200 тисяч гривень.

Ось чому тут коні, пилорама, трактор, автомашина, що були безплатними, сьогодні мають стати окупними. А щоб "колгоспник" мав чим заплатити, депутат обласної ради Мартинюк свідомо пішов на підвищення заробітної плати, насамперед тваринникам, механізаторам, рільникам.

Господарство нині годусь дітей у трьох школах: в Заболотті, Рафалівці і Жолудську. Привчати ж людей до ринку Петро Степанович почав із пилорами. Хліб власної випічки, овочі з власної теплиці, вершки, масло реалізуються населенню — й копійка до копійки збивається

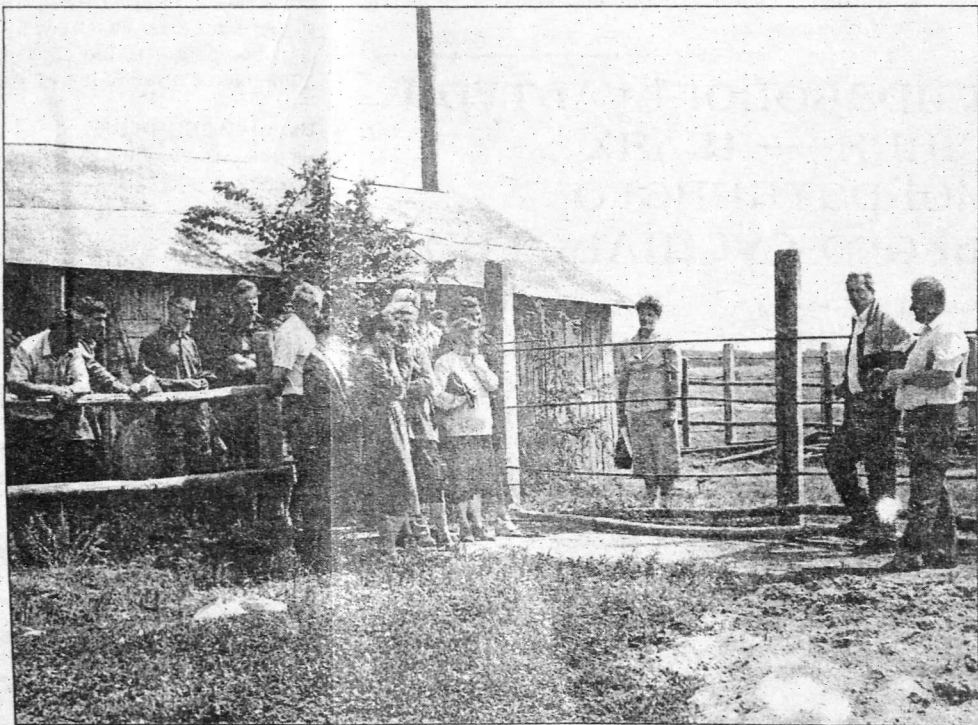
ся "кооперативний бюджет". Нещодавно почали обгороджувати бетонними плитами фермське містечко. На сьогодні, з точки зору зоотехнії, це необхідність. Тож навіть учасникам семінару було відмовлено в огляді свиноферми та стаєнь. (Ящур "бродить по Європі", а ми ж — на одному європейському просторі!).

Не дивно, що з великою увагою присутні слухали головного ветлікара району Анатолія Семенюка про "коров'ячий сказ", ящур, класичну чуму. Демонструвався навіть англійський фільм про симптоми і прийоми виявлення губчатоподібної енцефалопатії (коров'ячого сказу). А зоотехнік облслекцентру в районі Галина Серховець розповіла, як найкраще організувати пункти штучного осіменіння в польових умовах і що для цього треба.

На завершення заходу головний зоотехнік Ганна Мікуліч проаналізувала стан справ у тваринництві з початку року й ще раз наголосила на перевагах літньотабірному утриманню ВРХ. Його практикують всі господарства, в яких для цього є можливості. Тож у 69 літніх таборах утримується 6900 голів ВРХ. Майже на півтори тисячі більше, ніж було торік.

Озвучено й теоретичні рекомендації щодо використання базальтових туфів у годівлі сільськогосподарських тварин. Місцеві базальтові туфи з полицького родовища містять багато заліза, магнію, калію, натрію, цинку і міді. Їх згодовування худобі збагачує організм тварини мікро- і макроелементами, нормалізує обмін речовин і підвищує опірність організму до захворювань.

Галина ТЕТЕНЬВА.
Фото Сергія Дуляницького.

На знімках: учасники семінару знайомляться з літнім табором господарства.

